

JÖRN
LIER
HORST

YKSI JA
AINOA

Suomentanut Päivi Kivelä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

NORLA, Norwegian Literature Abroad, on tukenut tämän käännöksen julkaisua.

Norjankielinen alkuteos *Den eneste ene*

Copyright © Jørn Lier Horst 2007

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-43154-1

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

"Se on täällä", vanha mies sanoi ja taivutti kuusenoksa sivuun.

William Wisting käveli miehen perässä kapeaa polkua, joka oli kasvamassa umpeen. Aluksi hän oli arvellut että retki olisi ajan tuhlausta, mutta nyt alkoi tuntua että se mikä metsässä odotti liittyi tapaukseen, joka tänään täytti lehtien etusivut.

Hän vilkaisi olkansa yli varmistaakseen, että Nils Hammer pysyi perässä. Roteva poliisimies hengitti raskaasti helteessä ja otsalla oli hikipisaroita.

He olivat vain viidenkymmenen metrin päässä maantieltä, mutta tiheä metsä oli sulkeutunut heidän ympärilleen ja vaimentanut kaikki tutut äänet. Wisting otti matkapuhelimen taskusta ja katsoi että metsässä oli kenttää siltä varalta, että Ingrid soittaisi. Rintaa vihlaasi kipeästi. Vaimon olisi pitänyt jo soittaa. Antaa kuulua itsestään.

Vanha mies käveli edellä vauhdikkaasti aivan kuin heillä olisi kiire. Wisting työnsi matalalla riippuvia oksia sivuun ja kulki pää kumarassa. Puita oli niin tiheässä ettei taivasta paljon näkynyt. Lopulta metsä avartui ja he tulivat pienelle aukealle. Oppaana toiminut vanha mies astui pari askelta sivulle niin että poliisit pääsivät hänen viereensä.

Wisting pysähtyi katselemaan. Jossain rasahti oksa ja pari lintua lähti lentoon. Sitten oli taas hiljaista.

”Minun mökkini on tuolla harjulla”, mies sanoi, yskähti ja osoitti suuntaa. ”Täältä kuului ääniä ja ne valvottivat minua yöllä.”

Wisting tunsi hikipisaran valuvan pitkin selkärankaan. Hän avasi ylimmän paidannapin ja kääri hihoja katsellen samalla pientä ruohikkoista aukeaa.

”Mitä mieltä olette?” vanha mies kysyi kun poliisit eivät sanoneet mitään.

”Niin”, Wisting vastasi epämääräisesti. Hän tarkasteli suorakulmaista kuoppaa, joka oli kaivettu keskelle ruohikkoa. Astui pari askelta eteenpäin ja katsoi kuoppaan varmistaakseen, ettei sen pohjalla maannut ketään.

”Millaisia ääniä täältä kuului?” Hammer kysyi.

”Sitä on vaikea selittää.” Vanha mies otti tupakkapussin taskusta. ”Jonkinlaista vaikerrusta.”

”Vaikerrusta?”

”Niin, en tiedä miten sitä muutenkaan kuvailisi”, mies jatkoi ja varisti tupakkaa sätkäpaperille. ”Ensin luulin että se oli loukkaantunut eläin. Täällä on paljon kauriita. Mutta en saanut mielenrauhaa, ja kun tuli valoisa lähdin katsomaan ja löysin tämän.”

Wisting kuunteli miestä ja kiersi samalla kuopan ja sen viereen lapioidun multakan. Puunlatvojen läpi siivilöityvä auringonvalo loi aukealle vihertävän hohteen. Wisting kyykistyi ja otti kouraansa multaa. Se oli kuivaa ja murenevaa monen poutaviikon jäljiltä, ja punertava väri viittasi siihen että se sisälsi runsaasti rautaa. Maassa näkyi vähintään kahden ihmisen kengänjälkiä, mutta niistä ei erottanut muuta kuin että toiset jäljet olivat vähän suuremmat kuin toiset.

”Metri kahdeksankymmentä?” Hammer kysyi nyökäten kuoppaan päin.

Wisting nousi ja katseli kuopan sileitä reunoja.

”Ei niin syvä”, hän vastasi käsiään pyyhkien. ”Mutta sen veran syvä, että jos siihen hautaa jotain niin se ei jää näkyviin.”

Tuulenpuuska kahisutti puita. Wisting katsoi ylöspäin ja näki mustan linnun kaartelevan heidän yläpuolellaan.

”Korppi”, vanha mies sanoi ja sytytti sätkän. ”Ne pesivät tuolla harjun takana.”

Wisting nyökkäsi ja otti rintataskusta muistikirjan.

”Sanoit jotain puusta?” hän kysyi ympärilleen katsellen.

”Se on tuolla”, vanha mies sanoi ja osoitti sytyttimellä suuntaa. ”Mennään katsomaan.”

Aukean reunalla kasvoi vanha ryhmyinen mänty. Kaarnassa näkyi köyden hiertämiä naarmuja, joihin oli tarttunut siitä säikeitä.

Wisting irrotti pari hasuista säiettä ja veteli niitä sormien välistä. Ne olivat jotain keinotekoista ainetta, vaalean vihertäviä.

”Minusta näyttää, että joku oli sidottu puuhun mutta onnistui pääsemään irti”, vanha mies sanoi ja veti savut. Kuiva tupakka rätsi.

”Eikö maassa ollut köyttä kun kävit täällä ensimmäisen kerran?” Wisting kysyi katsellen ympärilleen. ”Oletko vienyt täältä jotain pois?”

Mies pudisti päätään. Wisting katseli maanpintaa ja katse pysähtyi Hammerin jalkojen juureen. Hammer huomasi sen ja katsoi alaspäin. Kuollut metsähiiri.

”Hemmetti”, Hammer sanoi ja potkaisi sen kauemmaksi kengänkärjellä.

Wisting kyykistyi vilkaisemaan hiirenraatoa ja nousi sitten. Katseltuaan vielä hetken ympärilleen hän kohautti olkapäitään ja kääntyi vanhaan mieheen päin.

”Tämä on melko syrjäinen paikka”, hän aloitti. ”Aukeasta täytyy tietää, ei kai sitä muuten löydä?”

”Täällä ei kulje juuri koskaan ketään”, vanha mies myönsi. ”Ei ainakaan näin keskikesällä. Syksyllä on erilaista, täällä kasvaa paljon sieniä. Mutta tähän aikaan on rauhallista. Ainakin yleensä.”

”Et ole nähnyt täällä ketään?”

Vanha mies pudisti päätään, otti sätkän huulien välistä ja nipisti sen sammuksiin peukalolla ja etusormella.

”Se voi tietysti olla leikkiäkin”, hän arveli. ”Nuoriso keksii kaikenlaista. Mutta ajattelin sitä käsipallotyttöä, joka on kadonnut.”

Wisting nyökkäsi. Niin hänkin oli ajatellut.

2

Wisting kiinnitti turvavyön mieteliäs ryppy otsallaan. Kajsas Berg oli kadonnut kaksi päivää sitten. Viikko kaksikymmenvuotispäivänsä jälkeen. Vuosi Larvikiin muuton jälkeen.

Hän oli jo menestynyt käsipalloilija nuoresta iästään huolimatta. Ei pelkästään Larvikin käsipalloseurassa vaan myös maajoukkueetasolla. Hyväntuulisesta ja punaposkisesta tytöstä oli tullut nopeasti tiedotusvälineiden suosikki.

Nyt kaikki kyselivät, missä hän oli.

Tiistaina 18. heinäkuuta hän oli lähtenyt asunnostaan Langstrandin kaupunginosasta kuntosali Spenstiä kohti. Sinne oli kahden minuutin kävelymatka, mutta jossain tämän lyhyen matkan varrella hän oli kadonnut jäljettömiin.

”Luuletko että se oli tarkoitettu tytölle?” Hammer kysyi katkaisten Wistingin ajatukset.

”Mikä?”

”Hauta.”

Hammer painoi kaasua ja lähti vauhdilla liikkeelle levikkeeltä, ettei jäisi asuntovaunua vetävän auton taakse.

”Luuletko että se oli tarkoitettu Kajsas Bergille?” hän toisti.

Wisting mietti ennen kuin vastasi.

”Siinä tapauksessa hän olisi maannut siinä.”

”Annetaanko tämän olla? Ei eristetä aluetta eikä lähetetä sinne Mortensenia tutkimuslaukkuineen?”

”Ei vielä.” Wisting käänsi kojelaudan säleikköä niin että viileä ilma puhalsi suoraan kasvoihin. ”Ei ennen kuin varmistuu, että se on rikospaikka.”

He olivat hetken hiljaa. Wisting katseli kumpuilevaa pelto-
maisemaa, jossa sadettimet suihkuttivat vettä viljelyksille.

”Kuuma”, Hammer valitti rikkoen hiljaisuuden. Hän osoitti nopeusmittarin alapuolella olevaa lämpömittaria. ”Kaksikymmentäkahdeksan astetta!”

Wisting myönsi ja kumartui suurentamaan radion ääntä kun uutiset alkoivat.

”Larvikin poliisi ei ole löytänyt mitään merkkiä kadonneesta käsipalloilijasta Kajsa Bergistä”, uutistenlukija aloitti. ”Etsinnät jatkuvat toista päivää ja mukana on koiria ja Punaisen Ristin vapaaehtojsjoukkoja. Toistaiseksi etsinnät on keskitetty asuinalueelle, jossa hänet nähtiin viimeksi kaksi päivää sitten, mutta poliisi harkitsee etsintäalueen laajentamista.”

Wisting sulki radion, kun puheenvuoro annettiin paikalla olevalle reportterille.

”Aja hänen asunnolleen”, hän määräsi.

”Kajsa Bergin?”

”Niin.” Wisting huokaisi ja pyyhkäisi poskeaan. Pariissa kohdassa tuntui kovaa sänkeä. ”Jossain täytyy olla johtolanka, jonka avulla selviää minne hän on joutunut.”

Kajsa Berg asui talossa, jossa oli ollut Langestrandin viimeinen lähikauppa. Yksi kauppias Myhren perillisistä oli remontoanut vanhan rakennuksen. Pohjakerroksen varastosta ja vanhasta leipomosta oli tehty asuinhuoneisto ja omistajalla oli hallussaan kaksi ylintä kerrosta.

”Tämä on jo kolmas kerta kun poliisi käy täällä”, talon omistaja Stig Myhre ilmoitti.

Hän oli lyhyt mies, jonka harmaa eloton tukka roikkui korvien päällä. Nenän juuressa oli lovi, se oli joskus murtunut.

”Minä olen täällä ensimmäistä kertaa”, Wisting sanoi kun entisen kauppiaan poika avasi asunnon ovea.

”Mutta ette tiedä enempää kuin ennenkään?” vuokraisäntä jatkoi ja avasi oven. ”Siitä mitä hänelle on tapahtunut?”

”Emme tiedä”, Wisting vastasi ja otti avaimen lukosta. ”Palautamme tämän kun lähdemme.”

”Onko teillä kysyttävää?”

”Olet varmasti jo vastannut kaikkiin kysymyksiin, mutta haluan käydä asiat läpi vielä kerran.” Wisting katsoi miestä silmiin. ”Olet viimeinen joka näki hänet...”

...*elossa*, hän oli vähällä lisätä, mutta vaiken. He eivät tienneet mitä oli tapahtunut. Vielä on toivoa, hän ajatteli ja astui sisään.

Alkuperäinen karu tyyli oli säilytetty. Valkoisiksi maalatut rapatut tiiliseinät ja ruskeat kattopalkit. Katossa vajeriin kiinnitetyjä kohdevalaisimia. Wistingin mielestä asunto näytti oudon tyhjältä, melkein alastomalta. Seinän vieressä oli muutama pahrilaatikko aivan kuin Kajsa Berg ei olisi vielä ehtinyt purkaa tavaroitaan ja asettua kunnolla asumaan.

Wisting pysähtyi keskelle olohuoneen lattiaa. Kahdesta suuresta ikkunasta näkyi kaakon suuntaan. Ikkunalauta oli sellaisella korkeudella että siihen saattoi nojata kyynärpäillään ja katsella yli kattojen, jotka alenivat rinteessä portaittain merenrantaa kohti.

Huoneen perällä oli avokeittiö. Tiskipöydällä oli tyhjä maitolas ja aamiaislautanen, jolla oli puoliksi syöty voileipä. Lihaleikkele oli kuivunut ja käpristynyt reunoista. Kärpänen lähti siitä lentoon ja pörisi hetken ennen kuin istui takaisin.

Muuten asunto oli puhdas ja siisti.

Tärkein huonekalu oli kirjahylly, jossa oli suuri televisio ja sen ympärillä monta metriä dvd-elokuvia.

Sohvapöydällä oli hedelmävati ja maljakko, jossa oli yksi kuitunut, punainen ruusu. Banaaneissa oli jo ruskeita laikkuja.

Ruusun varteen oli kiinnitetty kortti. Wisting otti sen käteensä. Siinä oli piirroskuva sykkivästä sydäimestä ja takana painettu lause, tavanomainen rakkaudentunnustus.

”*Kristofferisi*”, Wisting luki ääneen.

”Poikaystävä”, Hammer sanoi ja otti vadilta omenan. ”Kristoffer Berven. Häntä pitäisi kai kohta puhuttaa”, Hammer lisäsi ja puraisi omenaa.

Wisting nyökkäsi. Täytyi työntää ajatukset Ingridistä sivuun ja keskittyä tutkintaan. Tuntui että kaikki muut tunsivat tapauksen paremmin kuin hän, vaikka hänen olisi pitänyt johtaa työtä.

”Hän oli kiinnostunut elokuvista”, Wisting sanoi ääneen itsekseen ja siirtyi kirjahyllyn viereen. Hän huomasi puhuvansa Kajsa Bergistä menneessä aikamuodossa.

”Luuletko että löydät täältä jotain, mitä Torunn tai Espen eivät ole huomanneet?” Hammer kysyi.

”Tuskin”, Wisting vastasi ja otti television päältä mustan muistikirjan. ”Mutta minun täytyy muodostaa hänestä kuva, jotta ymmärtäisin mitä on tapahtunut.”

Muistikirjassa oli luettelo elokuvista ja ilmeisesti ostopäivistä. Käsiälä oli kulmikasta ja monin paikoin vaikeaa lukea.

Vasemmanpuoleisessa sarakkeessa oli järjestysnumero.

”Sataseitsemänkymmentäkahdeksan”, Wisting sanoi ja otti yhden dvd-kotelon hyllystä. Kanteen liimatussa valkoisessa tarassa oli sama numero kuin elokuvan kohdalla muistikirjassa.

”Mitä?”

”Hänellä on sataseitsemänkymmentäkahdeksan elokuvaa.”

Wisting laski muistikirjan hyllylle ja kääntyi katselemaan huonetta.

”Se on käsittämätöntä.” Hammer pureskeli omenaa. ”Ei elokuvat vaan se että hän katosi noin vain. Hän on nuori ja hänellä on terveet harrastukset, terveet elämäntavat ja oikeanlaisia ystäviä. Hyväkuntoinen, menestyvä käsipalloilija, talous kunnossa, kunnollinen poikaystävä. Hän ei ole sitä lajia, joka häipyy noin vain.”

Wisting katseli seiniä, joilla oli valokuvia koko joukkueesta ja muutamista pelaajista.

”Se minua huolestuttaaakin”, hän sanoi ja pysähtyi katsomaan kuvaa, jossa oli Kajsa Berg ja joku toinen tyttö urheiluseuran verryttelypuvuissa. He seisoivat ulkona sateessa kädet toistensa harteilla ja hymyilivät valokuvaajalle. Kajsan lyhyt musta tukka oli painunut tiiviisti päätä myöten ja sadevesi valui pitkin kasvoja. Siitä huolimatta hän hymyili iloisesti. Huolettomasti.

”Tästä lähtien tapausta tutkitaan rikoksena”, Wisting sanoi. ”Emme oleta enää että hänelle on sattunut onnettomuus, vaan että joku on tehnyt hänelle jotain.”

Hammer aikoi vastata, mutta hänen jalkansa osui työtason edessä olevaan kissankuppiin. Ruokarakeet levisivät pitkin lattiaa ja rasahtelivat hänen kenkiensä alla.

”Hitto”, hän puuskahti ja yritti kaapia jaloillaan hauraita rakeita kasaan.

Wisting kääntyi ja meni makuuhuoneeseen. Se oli niukasti kalustettu ja siisti, yhtä valoisa kuin olohuonekin. Sänky oli riittävän leveä kahdelle, mutta jalkopäässä oli vain yksi taiteltu peitto. Seinällä oli lisää kuvia käsipallokentiltä.

Wisting istui sängynlaidalle ja avasi yöpöydän laatikon. Hän oli ollut poliisina kaksikymmentäviisi vuotta ja oppinut, että sielä ihmiset useimmiten säilyttivät salaisuuksiaan. Henkilökohtaisimpia tavaroitaan, joita muut eivät saaneet nähdä eivätkä edes tietää niistä mitään.

Torunn Borg ja Espen Mortensen olivat tutkineet asunnon edellisenä päivänä mutta eivät olleet löytäneet mitään kiinnostavaa. Silti Wisting huokaisi tyytymättömänä, kun laatikossa oli vain kosteusvoideputkilo, muutama hiuslenkki, huulirasva ja pastillirasia.

”Täällä on hänen päiväkirjansa”, Hammer huusi keittiönurkauksesta.

”Päiväkirja?” Wisting toisti ja nousi nopeasti.

”Se oli jääkaapin päällä”, Hammer selitti. Hän tuli makuuhuoneen ovelle selailen pientä kierrevihkoa.

”Ei erityisen kiinnostava”, hän sanoi ja ojensi kirjan Wistingille. ”Siihen on merkitty vain mitä hän on harjoitellut ja miten.”

Wisting otti kirjan ja selaili sitä. Jokaisen päivän kohdalle oli merkitty harjoituksen laji, määrä ja kesto, paikka ja tuntemukset. Viimeinen merkintä oli tehty maanantaina 17. heinäkuuta, päivä ennen katoamista: *8 × 3 minuutin intervalleja Bøkeskogenissa, Mina mukana. Eilinen päivällinen Kristofferin kanssa tuntui vielä. Mina meni edelle kolmella viimeisellä vedolla. Lopuksi uimassa Farrisissa – vesi ainakin 25-asteista. Ihanaa. Huomenna voimaharjoitus.*

”Kuka Mina on?” Wisting kysyi.

”Mina Kopstad”, Hammer vastasi. ”Etkö seuraa urheilua? Hän on Larvikin käsipalloseuran uusi maalivahti.”

Wisting ojensi harjoituspäiväkirjan takaisin Hammerille. ”Häntä täytyy puhuttaa.” Wisting huokaisi. ”Ja kaikkia muitakin joukkueen pelaajia.”

Asunnosta ei selvinnyt sen enempää. Ei minkäänlaisia johtolankoja.

Wisting sulki oven ja käänsi avainta, kun puhelin soi. Hän ajatteli heti että Ingrid soitti, mutta näytöllä luki *isä*. Se ei ainaakaan vähentänyt levottomuutta. Rintaa vihlaasi aina kun isä soitti. Sairaus oli tullut äkkiä ja ilman ennakkovaroitusta. Isä oli aina ollut terve ja pirteä, työskennellyt neljäkymmentä vuotta lääkärinä ja ollut vain päivän tai pari poissa töistä sairauden takia. Pääsiäisen aikaan hän oli saanut yllättäen sydänkohtauksen. Se oli ollut melko lievä ja jälkivauriot jäivät vähäisiksi, mutta sen jälkeen isä oli ollut usein alakuloinen ja pelännyt yksinoloa.

”Tuletko käymään tänään?” isä kysyi.

Wisting ei olisi halunnut vastata.

”Tänään ei oikein sovi”, hän sanoi vältellen kun he kävelivät autolle.

”Onko teillä se käsipallotytön tapaus?” isä kysyi. Hän oli aina ollut kiinnostunut Wistingin työstä. ”Onko siitä tullut rikosjuttu?” hän jatkoi ennen kuin Wisting ehti vastata.

”Häntä ei ole vielä löydetty”, Wisting sanoi. ”Kävin juuri tytön asunnossa.”

”Niin niin. Sitten en häiritse enempää.”

”Et sinä häiritse”, Wisting vakuutti. ”Yritän ehtiä käväistä siellä huomenna.”

”Tee se.” Isä tuntui ilahtuvan puolinaisesta lupauksesta. ”Onko Ingridistä kuulunut mitään?”

”Ei vielä.”

”Eikö hänen olisi pitänyt jo soittaa?”

”Olisi”, Wisting myönsi ja lopetti puhelun luvattuaan vielä kerran, että yrittäisi ehtiä käymään huomenna.

Kaksi vuotta sitten Ingrid oli ottanut virkavapaata opettajan työstään ja matkustanut Sambiaan. Siellä hän työskenteli Noradin hallinnoimassa, erityisesti nuorille naisille suunnatussa opetushankkeessa. Häntä oli nyt pyydetty matkustamaan naapurimaahan Angolaan, missä Norad teki avustustyötä yhdessä Pakolaisavun kanssa ja jakoi opetusmateriaalia ja opettajan oppaita pakolaisleireillä. Kyseessä oli jonkinlainen tutustumismatka, jonka tarkoituksena oli selvittää, miten hanketta voitaisiin laajentaa muihin Afrikan maihin. Ingrid oli aikonut lähteä Angolaan autolla kahden työtoverinsa kanssa ja tutustua samalla Afrikan luontoon. Matkaa oli runsaat kaksituhatta kilometriä. Wisting ei pitänyt ajatuksesta. Maassa oli ollut sotia ja levottomuuksia yli neljäkymmentä vuotta.

Hän huokaisi, työnsi puhelimen taskuun ja pysähtyi hetkeksi katselemaan katua, jota pitkin Kajsa Berg oli kävellyt katoamispäivänä. Täytyi koota ajatukset ja keskittyä tutkintaan.

”Palautan avaimen ja puhun samalla vuokraisännän kanssa”, hän sanoi nyökäten taloon päin. ”Tulen poliisitalolle kävellen.”

Nils Hammer sylkäisi ja istui autoon.

”Sovi tapaaminen Kristoffer Bervenin kanssa”, Wisting jatkoi.
”Täksi illaksi. Ja sen joukkuetoverin kanssa.”

Hammer nyökkäsi ja lähti ajamaan. Wisting katseli auton pe-
rään ja meni sitten koputtamaan Stig Myhren ovelle.

”Löytyikö mitään?” vuokraisäntä kysyi eikä edes yrittänyt
kutsua Wistingiä sisään.

”Ei”, Wisting vastasi. ”Kertoisitko siitä kun Kajsa lähti tääl-
tä tiistaina?”

”Niin”, Myhre aloitti ja nojasi ovenpieleen. ”Näin hänet sat-
tumalta. Olin kastelemassa nurmikkoa ja vedin letkua talon
ympäri.”

”Ja kello oli silloin yksitoista?” Wisting keskeytti selaten aiem-
pia muistiinpanojaan.

”Niin taisi olla. Menin heti sen jälkeen sisälle syömään vähän.”

Wisting nyökkäsi merkiksi, että odotti jatkoa.

”Hän tuli asunnostaan, hymyili ja sanoi hei. Minä vastasin.
Hän sanoi jotain kuivuudesta ja minä sanoin että toivottavasti
saadaan sadetta.”

”Kertoiko hän, minne oli menossa?”

”Tavallaan”, Stig Myhre vastasi. Mustavalkoinen kissa livah-
ti hänen jalkojensa välistä nurmikolle. ”Hänellä oli varustekassi
olalla ja minä kysyin, jaksoiko hän harjoitella näin kuumalla il-
malla. Hän sanoi että muuten päivä olisi turha päivä.”

Wisting nyökkäsi ja katseli kissaa. He olivat kartoittaneet
Kajsan päivärutiineja ja Myhren lausunto sopi niihin. Neljä ker-
taa viikossa Kajsa kävi kuntosalilla puolen päivän aikaan. Se oli
vain muutaman sadan metrin päässä asunnolta.

Wistingin ajatus katkesi.

”Onko tuo Kajsan?” hän kysyi osoittaen kissaa, joka pyöri
nurmikolla ympärää jahdaten omaa häntäänsä.

”Ei vaan minun.”

”Missä Kajsan kissa on?”

Stig Myhre katsoi Wistingiä hämmästyneenä.

”Sitä Kajsakin kysyi”, hän sanoi. ”Kysyi olinko nähnyt Nilleä. Hän pyysi minua aina huolehtimaan kissastaan kun oli ottelumatkoilla tai turnauksissa. Mutta nyt käsitan että en ole nähnyt kissaa moneen päivään. Se on kyllä vähän outoa. Yleensä se pysyttelee lähistöllä.”

Wisting mietti, voisiko kissan katoamisella olla merkitystä tutkinnalle.

”Ja toinenkin juttu”, vuokraisäntä jatkoi. ”Muistin sen kun kysyit kissasta. Kajsa huuteli sitä mutta lopetti melkein heti. Sitten hän meni kadulle mutta tuli saman tien takaisin ja meni asuntoonsa. Seisoin tuolla ruusupensaiden vieressä. Hän viipyi sisällä vain hetken ja tuli taas ulos.”

”Kuin olisi unohtanut jotain?” Wisting kysyi.

”Niin”, Myhre sanoi. ”Hän työnsi jotain kassiin, heilautti sen olalle ja lähti. Sen jälkeen en ole nähnyt häntä.”

Kissa oli tullut takaisin ovelle ja kiehnäsi vuokraisännän säärriä vasten. Stig Myhrellä oli ruskeat sandaalit. Jalkojen iho oli kuivunut ja paikoin halkeillut. Eteisessä oli lenkkikengät. Ne näyttivät pari numeroa liian pieniltä Myhrelle.

”Asutko yksin?” Wisting kysyi.

”Asun”, Myhre vastasi, mutta lisäsi huomattuaan rikostutkijan katseen: ”Mutta minulla on sisarenpoika käymässä.”

Wisting rypisti vaistomaisesti otsaansa.

”Onko hän ollut täällä pitkään?”

”Viikon”, Myhre vastasi epäröiden. ”Mutta poika pysyttelee enimmäkseen sisällä”, hän jatkoi nopeasti.

”Onko hän nyt paikalla?”

”Ei ole. Lähti uimaan.”

”Minkä ikäinen hän on?”

”Kuules nyt”, Myhre sanoi. ”Käsitan että hän voi olla tutkinnan kannalta kiinnostava, mutta sinä päivänä kun Kajsa lähti täältä ja katosi, hän oli nukkumassa. Poika ei ole sekaantunut asiaan mitenkään.”

Wisting hymyili.

”Mikä hänen nimensä on?”

”Martin Ekdal.” Stig Myhre huokaisi. ”Sisarenpoika Skienistä. Täyttää syksyllä kaksikymmentäkaksi.”

”Oliko hänellä ja Kajsalla mitään...”

”Ei”, Myhre sanoi nopeasti. ”Martin pysyttelee enimmäkseen sisällä. Yläkerrassa on vierashuoneen lisäksi olohuone ja kylpyhuone. He ovat tuskin nähneetkään toisiaan.”

Wisting yritti vielä kysellä lisää vuokraisännältä, mutta ei saanut selville mitään merkittävää. Hän otti taskusta käyntikorttinsa ja ojensi sen miehelle. Se oli poliisissa uutta. Aluksi häntä oli epäilyttänyt jaella pieniä kortteja, joissa oli hänen nimensä ja työnumeronsa, mutta hän oli vähitellen huomannut kortit hyödyllisiksi.

”Soita jos mieleesi tulee jotain”, hän kehotti.

3

Wisting pysähtyi portille ja katseli Treschow-Fritzøen vanhojen tehdasrakennusten suuntaan. Niiden takana oli kuntosali, jossa Kajsa ja koko käsipallojoukkue kävi.

Hän päätti kävellä samaa reittiä kuin nuori käsipalloilija. Tässä kaupunginosassa oli vielä jäljellä jotain 1600-luvun Larvikista. Langestrand oli säästynyt yli kolmesataa vuotta suurilta tulipaloilta, siellä näkyi vielä vanhaa rakennustapaa ja jälkiä keskiaikaisesta asemakaavasta. Kadut oli täytynyt rakentaa kiemuraisiksi kuin korkkiruuvi, että hevoset jaksoivat vetää raskaita lasteja jyrkän rinteen harjalla oleviin taloihin asti.

Viisikymmentä metriä käveltyään hän pysähtyi haastelemaan köynnösrusuja, jotka kiipesivät ylöspäin matalissa lankkuaidoissa. Kadulle oli piirretty lasten hyppyrudukka violetilla liidulla ja koristeltu ruudut puolikuilla, tähdillä ja paistavalla auringolla.

Jossain täällä Kajsa Berg oli kadonnut eikä kukaan ollut nähnyt mitään.

Sen oli täytynyt tapahtua nopeasti ja huomiota herättämättä. Auto pysähtyi, sitä ajoi joku tuttu joka tarjosi kyytiä. Moni murhatapaus oli alkanut niin.

Wisting jatkoi matkaa. Kahdeksan- tai yhdeksänvuotias tyttö kiinnitti paperia lankkuaitaan.

Kadonnut, paperin yläreunassa luki lapsen kirjaimin. *Harmaa juovikas kissa, mustat korvat ja valkoinen läikkä rinnassa, koukkuinen häntä.*

Ilmoituksessa ei ollut valokuvaa vaan piirretty kissa, jonka hännässä oli mutka. Kissa käveli vihreällä nurmikolla ja sen alapuolella luki *Bobby*.

Tyttö kääntyi katsomaan, kun huomasi Wistingin pysähtyneen taakseen.

”Oletko sinä nähnyt sitä?” hän kysyi innoissaan.

Wisting pudisti päätään.

”Minulla on kova ikävä”, tyttö huokaisi. ”Ja alan huolestua”, hän lisäsi. Viimeinen sana tuli hiukan vaivalloisesti, tyttö oli vasta oppinut sen.

”Mitä hänälle on tapahtunut?” Wisting kysyi kun ei keksinyt muutakaan.

”Se jäi oven väliin kun veli sulki oven”, tyttö selitti. ”Häntä murtui kahdesta kohtaa.”

”Selvä”, Wisting sanoi vakavana. ”Katselen näkykö sitä.”

Tyttö hymyili, kumartui ottamaan maasta pienen paperinipun ja juoksi eteenpäin.

Wisting katseli tytön perään, poikkesi sitten äkillisestä päähänpistosta Kajsan luontevimmalta reitiltä ja kääntyi Fjellgatalle. Line asui poikaystävänsä kanssa tämän lyhyen kadun toisessa päässä. Ehkä hän oli kuullut jotain äidistään.

Ulko-ovi oli auki ja Wisting huuteli samalla kun koputti ovenpieleen. Tytär istui keittiönpyöden ääressä kannettava tietokone edessään ja joi teetä.

”Isä?” Line sanoi hämmästyneenä ja vilkaisi kelloa. ”Etkö olekaan töissä?”

”Olen”, Wisting sanoi hymyillen. ”Mutta liikuin lähistöllä ja päätin poiketa tervehtimässä.”

”Niin tietysti.” Line nyökkäsi ylärinteeseen päin. ”Kajsahan asuu tässä lähellä. Kuuluuko mitään uutta?”

”Ei.”

”Haluaisitko kupillisen teetä? Kahvia ei ole.”

”Ei kiitos. Mutta ehkä jotain kylmää. Vesi sopii hyvin.”

Line nousi, avasi vesihanan ja antoi veden valua pitkään ennen kuin täytti lasin. Hän lisäsi siihen muutaman jääpalan jääkaapin pakastelokerosta.

”Onko äidistä kuulunut mitään?” Wisting kysyi ja otti lasin vastaan.

”Ei viikonlopun jälkeen. Eikö äiti ole soittanut sinulle?”

Wisting joi vettä ja pudisti sitten päätään.

”Mutta aikoi soittaa kun tulee perille?”

”Hän ei ole vielä tullut perille”, Wisting päätteli ääneen. ”Tiet ja puhelinverkko ovat huonossa kunnossa siinä osassa Afrikkaa.”

”Oletko yrittänyt soittaa?” Line kysyi.

”Pari kertaa matkapuhelimeen. Siitä kuuluu vain kummallista piipitystä.”

”Äiti soittaa varmasti illalla.”

”Saisi tulla kotiin”, Wisting mutisi.

”Kotiin? Miksi?” Line vilkaisi isää. ”Hänen elämänsä on siellä paljon mielenkiintoisempaa ja jännittävämpää.”

Wisting vaiken.

”Mitä vaarille kuuluu?” Line kysyi vaihtaakseen aihetta. ”Kävin hänen luonaan toissapäivänä. Hän vaikutti alakuloiselta.”

”Puhuimme puhelimesta.” Wisting siveli leukaansa. ”Hän tuntui kaipaavan seuraa. Lupasin että yritän käydä siellä huomenna.”

”Tee niin”, Line kehotti. ”Sinun kuvasi oli tänään lehdessä”, hän jatkoi hymyillen.

”Huomasin.” Myös Wisting hymyili.

”Se on nettilehdessäkin”, Line lisäsi ja naputteli osoitteen.

Vuotta aiemmin Line oli keskeyttänyt yliopisto-opintonsa ja ottanut vuoden sijaisuuden Østlands-Postenissa. Hän oli tullut toimitukseen kuin raikas tuulahdus ja saanut hienon alun ural-

leen törmätyään sattumalta uutisjuttuun, joka oli herättänyt suurta huomiota ja tuottanut monta palkintoa. Työsopimusta oli jatkettu ja opintoja lykätty. Wisting ei oikein tiennyt oliko se hyvä, mutta hän oli ylpeä tyttärensä menestyksestä.

”Tässä”, Line sanoi ja käänsi tietokoneen Wistingiin päin.

Wisting katsoi omaa kuvaansa. Se oli otettu edellisenä päivänä etsintöjen alkaessa kun hän vastaili epävirallisesti toimittajien kysymyksiin, ja hän katsoi siinä suoraan kameraan. Ingrid olisi sanonut katsetta läpitunkevaksi. Wisting oli laihtunut viimeisen puolen vuoden aikana melkein kahdeksan kiloa, hän ei oikein ymmärtänyt miten. Muutos oli kuitenkin eduksi. Paidankaulus ei enää kiristänyt kulmikkaan leuan alla.

”Sinun pitäisi käydä parturissa”, Line huomautti ja veti tietokoneen eteensä.

Wisting pyyhkäisi tukkaansa ja myönsi että tytär oli oikeassa.

Hänen kuvansa oli lehdessä jo toista kertaa tällä viikolla. Edellinen artikkeli oli kertonut, ettei poliisi ollut edistynyt tutkiessaan murtoa, joka oli tehty Farrisin tehtaassa entisen johtajan Ingebrigh Holmin taloon. Murtautujat olivat vieneet kassakaapin, jossa oli lehden tietojen mukaan *huomattava määrä rahaa*. Tosiasiassa rahaa oli ollut lähes kolme miljoonaa kruunua Norjan ja muiden maiden valuutoissa. Oli käsittämätöntä, miksi se kiukkupussi ei ollut vienyt rahojaan pankkiin.

”Miten Villa Farrisin murron tutkinta sujuu?” Line kysyi kuin arvaten hänen ajatuksensa.

Villa Farris, Wisting ajatteli. Niin ylimpänä Bøkelian rinteessä sijaitsevaa vanhaa huvilaa vieläkin nimitettiin, vaikka se ei muistuttanut vähäkään alkuperäistä taloa, jonka kuva oli Villajuomapullojen etiketissä.

”Mitään uutta ei ole selvinnyt”, hän sanoi.

”Onko johtaja tullut kotiin vaimonsa kanssa? Sieltä Brasiliasta?”

”He tulevat loppuviikosta.”

”Eikö talossa ollut hälytintä?”

Wisting huomasi Linen tarttuvan kynään ja nauroi.

”Oletko nyt töissä?”

”Aina”, Line naurahti ja vilkaisi kelloa. ”Minun täytyy kohta lähteä. Toimitukseen.”

Wisting joi vesilasins tyhjäksi.

”Oli siellä hälytin”, hän sanoi. ”Se hälytti 02.43. Vartiointiliikkeen auto tuli paikalle 02.57. Silloin murtautujat olivat jo lähteneet – kassakaappi mukanaan.”

”Vartija tuli paikalle ennen poliiseja?”

”Poliisi sai tiedon vasta kolmen jälkeen, kun vartija huomasi että taloon oli murtauduttu.”

”Eikö se ole epätavallista?”

”Ei. Yli yhdeksänkymmentä prosenttia murtohälytyksistä on turhia. Poliisi ei ehtisi muuta tehdääkään, jos se lähtisi joka kerta liikkeelle. Ja silloinhan hälytykset voisivat tulla suoraan meille.”

Line nyökkäsi ja teki muistiinpanoja.

”Olette siis edelleen kiinnostuneita havainnoista, jotka on tehty kolmen aikoihin sunnuntain vastaisena yönä?” hän sanoi. ”Etkö tiedä mitään muuta? Paljonko rahaa kassakaapissa oli, tai jotain muuta millä saisins otsikon etusivulle. Silloin olisi paremmat mahdollisuudet, että artikkelin lukee joku joka on nähnyt jotain.”

”Emme voi ilmoittaa rahasummaa”, Wisting sanoi. ”Ja etusivu taitaa olla muutenkin täynnä.”

”Olet oikeassa”, Line myönsi, katsoi taas kelloa ja otti olkalaukkunsa. ”Täytyy lähteä.”

”Kirjoitatko Kajsan tapauksesta?”

”En, tänään teen jutun kaikista murroista, joita viime aikoina on tehty. Onko teillä epäiltyjä?”

Wisting pudisti päätään.

”Kirjoita, ettei kannata jättää arvoesineitä näkyville autoon.”

”Onko siinä kaikki, mitä poliisi tekee?”

Wisting huokaisi, mutta ymmärsi että Line vain härnäsi häntä.

”Mennäänkö yhtä matkaa?” Line kysyi.

”Aiotko kävellä?” Wisting ihmetteli.

”Sehän on ihan tuossa lähellä”, Line sanoi. ”Viiden minuutin matka. Tuletko mukaan?”

Paikallislehden toimitus oli Fritzøe Bryggellä Langestrandin merenpuoleisella laidalla eikä Wisting pitänyt ajatuksesta, että Line kävelisi sinne yksin. Hän mietti hetken. Hänen täytyisi palata poliisitalolle, mutta hän päätti kuitenkin kävellä yhtä matkaa. Ei siitä suurta mutkaa tullut.

”Aiotko tulla takaisinkin kävellen?” hän kysyi kun Line luokitsi oven.

”Aion, miten niin?”

Wisting ei vastannut.

”Älä viitsi, isä! Ajattelet Kajsaa. Oletko huolissasi minusta?”

Wisting kohautti olkapäitään.

”Luuletko että täällä on murhaaja irrallaan? Kirjoitammeko niin?”

”Ei...”

”Rauhoitu sitten!”

He kävelivät vähän aikaa mitään puhumatta.

”Mitä mieltä olet huomisesta etsinnästä?”

”Se kenttätyö ei kuulu minulle.”

”Sinne tulee paljon väkeä.”

”Miten niin?”

”Etkö ole kuullut? Mukana on käsipallojoukkueita ja muuta urheiluväkeä Østlandetista. Sukelluskerhoja ja koirayhdistyksiä. Varmasti monta sataa ihmistä.”

William Wisting ähkäisi.

4

Poliisitalolla olisi kuulunut olla vilkasta toimintaa, mutta useimmat rikostutkijat vain kuljeskelivat levottomina pitkien käytäviä. Yhtään silminnäkijää ei ollut ilmoittautunut, kukaan ei tiennyt mitä tehdä.

Wisting kutsui lähimmät alaisensa kokoushuoneeseen kolmeksi. Sinne tulivat Nils Hammer, Torunn Borg ja rikospaikatutkija Espen Mortensen. He neljä muodostivatkin melkein puolet rikososastosta. Toiset olivat lomalla tai muissa tehtävissä.

Seinän vieressä istui syyttäjäpuolen päällikkö, poliisitarkastaja Audun Vetti, joka oli tullut kutsumatta paikalle. Hänen takanaan oli kartta, johon oli merkitty Kajsan asunto punaisella nuppineulalla.

”En käsitä miksi vihjeitä ei tule”, Mortensen huokaisi. Hän oli heistä nuorin.

”Kaikki ovat lomalla”, Torunn Borg muistutti. ”Matkoilla tai uimarannalla.”

”Mutta Kajsa oli *julkkis*”, Mortensen väitti. ”Jonkun olisi pitänyt huomata hänet, nähdä minne hän meni. Jonkun muunkin kuin sunnmøreläisten selvänäkijöiden.”

”Unohdatte yhden asian”, Hammer sanoi ja kaivoi nuuskarasian housuntaskusta. ”Meillä on vain vuokraisännän sana siitä, että hän lähti kotoaan.”

”Luuletko että Myhre olisi tappanut hänet?”

”En ainakaan usko, että hän on elossa.”

”Aivan niin”, Wisting sanoi yskähtäen. ”Olemme varmaankin kaikki samaa mieltä, että tutkintaa jatketaan siitä lähtökohdasta.”

Hän vilkaisi lehtiöön kirjoittamiaan avainsanoja ennen kuin jatkoi: ”Hammer, sinä tarkistat Stig Myhren ja hänen sisarenpoikansa Martin Ekdalin taustat. Jälkimmäinen pitäisi myös kutsua kuulusteluun. Yritän hoitaa sen.”

Wisting kääntyi Torunn Borgiin päin, mutta hänen oli vaikea katsoa naista silmiin. Niin oli ollut siitä asti kun he olivat edellisenä syksynä viettäneet yhdessä yön hotellihuoneessa.

”Torunn.” Wisting katsoi muistiinpanojaan. ”Sinä pidät edelleen yhteyttä Kajsan perheeseen Toteniin. Luultavasti he tulevat tänne, jos eivät ole jo tulleet.”

”He tulevat tänä iltana”, Torunn sanoi. ”Tapaan heidät hotellissa.”

”Hyvä. Kutsutaan myös kaikki joukkueeseen kuuluvat ja muut Kajsan tuntevat henkilöt kuulusteluun. Pelaajat, valmentajat, kilpailunjohtajat, tuomarit, kaikki jotka ovat olleet tekemisissä Kajsan kanssa. Sinulla on päävastuu tästä, Espen.”

”Koskeeko tuo maajoukkuetta?”

”Aloitetaan Larvikin käsipalloseurasta. Hanki nimilista ja jakakaa kuulustelut keskenämme.”

Espen Mortensen teki muistiinpanoja.

”Meillä on jo sovittu tapaaminen poikaystävän ja...”

Wisting katsoi Hammeria.

”Kristoffer Berven tulee puoli kuudelta ja Mina Kopstad jo tunnin kuluttua”, Hammer sanoi. ”Poikaystävä ei ole erityisen tyytyväinen meihin. Hänen mielestään olemme tehneet aivan liian vähän.”

”Siinä hän voi olla oikeassa”, Wisting mutisi. ”Kerrataan vielä mitä tähän asti on selvinnyt”, hän sanoi kuuluvammin ja nousi.

”Se on nopeasti tehty”, Hammer sanoi.

”Olen hankkinut puhelutiedot”, Mortensen sanoi ja otti tuloksen. ”Puhelinta ei ole käytetty katoamispäivän jälkeen. Viimeisenä on tekstiviestejä poikaystävän kanssa.”

”Tiedätkö mitä niissä sanottiin?”

”En, sisältöä ei tallenneta. Niistä jää vain merkintä puhelutietoihin.”

”Selviääkö tiedoista mitään muuta?” Wisting kysyi.

”Ensi silmäyksellä niissä ei ole mitään poikkeavaa. Puheluita ystäville ja sukulaisille.”

”Eikö puhelinta pystytä paikantamaan?”

”Pystyttäisiin jos se olisi päällä”, Mortensen sanoi. ”Mutta se ei ole. Puhelin on mykkä.”

Tarkastaja yskähti ja nousi. Wisting käännähti katsomaan häntä. Hän oli unohtanut, että Vettikin oli paikalla.

”Kaikkien katseet kohdistuvat nyt meihin”, tarkastaja aloitti. ”Meidän on hoidettava tämä parhaalla mahdollisella tavalla. Puhuin tunti sitten apulaispoliisipäällikön kanssa. Hän toivoo tilanteen selviävän pikaisesti.”

Tarkastaja katsoi Wistingiin. Ennen kuin Wisting ehti kysyä mitä mies tarkoitti, Vetti nyökkäsi rikostutkijoille ja poistui huoneesta.

Wisting kävi niukan tutkinta-aineiston läpi vielä kerran valmistautuessaan Mina Kopstadin kuulusteluun. Tytön nimi esiintyi usein Kajsan harjoittelupäiväkirjassa ja Wisting oletti, että hän oli Kajsan läheisimpiä joukkueovereita.

Vähän ennen neljää hän kävi hakemassa kokoushuoneesta kupillisen kahvia. Hän meni kuppi kädessä ikkunan viereen ja kurkisti poliisitalon etupihalle. Kaksi valokuvaajaa istui siellä vieläkin odottamassa, että jotain tapahtuisi. Uutisviikko oli ollut hiljainen ja tiedotusvälineet kilpailivat siitä, kuka saisi parhaat otsikot *Tapaus Kajsasta*. Ajatus huolestutti Wistingiä. Hän aavisteli, että tapaus oli vakava.